

קש"פ מכלולי נוף - סיכום פגישה עם רכזי הקהילה במועצה אזורית יואב

מתאריך 02.02.2026

משתתפים :

חן רוזן – מנהלת מחלקת יישובים – מועצה אזורית יואב
יסמין תדמור – רכזת קיימות – מועצה אזורית יואב
ורד איתן - מנהלת קהילה בית גוברין
נועה שמיר – נציגת בית ניר
ינאי ויטקו – מנהל קהילה קיבוץ גלאון
אד' נוף ד"ר גלעד רונן, נופים - סקרים ותכנון מבוססי קהילה ומקום
אד' נוף תמר גוברמן – משרד נחלת הכלל
נועה גלילי – מנהלת מרכז חינוך, הסברה וקהילה, מרחב שפלה והר, רט"ג
תמי הולץ – אד' נוף אגף שטחים פתוחים, רט"ג

כללי :

במסגרת מיזם הממומן על ידי הקרן לשמירה על השטחים הפתוחים, רט"ג מקדמת פיילוט ליצירת כלי ניהולי - תכנוני לארבעה מכלולי נוף, בניהם מכלול נוף גוברין-לכיש בתחום המועצה. מטרת המיזם היא להעצים את ערכיותם של המכלולים תוך איסוף מידע מעמיק וחקר עליהם, ובכך לייצר רובד נוסף להגנה ולשמירה עליהם. כלי הניהול ייבנה בשיתוף הקהילה המקומית תוך הבנת צרכי הקהילה ויחסה אל המכלול ואל סביבתו, כאשר יגובש חזון למכלול, ומסמך הסכמות משותף לרשויות ולקהילה.

מכלול גוברין לכיש מורכב משלושה אזורים כאשר הצפוני מבניהם נמצא בשטח מ.א. יואב, והשניים האחרים נמצאים בשטח מ.א. לכיש.

תמי הציגה את הרקע לעבודה – נופי תרבות על בסיס הגדרות אונסק"ו בעולם, התהוותם של מכלולי הנוף בישראל, קטגוריות המכלולים, מעמדם הסטטוטורי וההוראות בתוכנית המתאר הארצית. הוצג חזון רט"ג לשיתוף הציבור השואף לקהילה אקטיבית המכירה את סביבתה הקרובה, מודעת לערכי הנוף, הטבע והמורשת המתקיימים בה, תוך פיתוח תחושת שייכות והזדהות עם ערכים אלו.

תמר גוברמן הציגה ניתוח נופי ראשוני של המכלול המאופיין בנוף גבעות רכות, בתה, חורש ים תיכוני, שטח רווי היסטוריה ומורשת, היסטוריה מודרנית, נחלים, חקלאות ועוד. עקרונות נופיים ראשוניים הם בין היתר הגנה על שטחים שאינם מוגנים, מחשבה על נראטיב ומיתוג המכלול, טיילות ועוד.

גלעד רונן הציג את מטרת יצירת השכבה האנושית לפרויקט. גילוי הקשרים ויחסי הגומלין בין הקהילה לנוף ולסביבה, והעברה ושימור הידע ההיסטורי והתרבותי של התושבים הוותיקים לדורות הבאים. אנו מבקשים להבין ולאפיין את הפעילות האנושית המתקיימת בשטחים הפתוחים ברובד התפקודי, את תחושת השייכות למקום ברובד הרגשי ואת התפיסה לגבי איך המרחב ייראה בעתיד.

עלו הנושאים הבאים :

- יש רצון לשמור על המרחב בצורתו הטבעית כפי שהוא היום
- חלק מהיישובים (בית גוברין לדוגמה) כן מבקשים לפתח את התיירות ולאפשר שירותים טובים יותר לקהל המטיילים הגדול שמגיע לאזור, ופעילויות כגון יער מאכל וסיורי ליקוט

- הועלו בעיות של אופנועים ומכוניות מרוץ רבים בכבישים
- לאור דריסות בעלי חיים רבים יש עמותה אזורית של נאמני בעלי חיים, אך ללא ידע בהתמודדות עם הנושא
- נציגת בית ניר התייחסה למצבו של נחל גוברין כיום כסובל מהזנחה
- נציגי היישובים התייחסו לקונפליקטים עם רעייה בשטח
- המרחב מהווה אזור צפרות ייחודי בארץ ושפע של בעלי חיים
- האזור מרובה בפעילות ספורטיבית של אופני כביש בעיקר
- בקורס פעילי סביבה שהסתיים לאחרונה במועצה הועלתה הצעה לקידום מרחב ביוספרי, בו העבודה יכולה להשתלב
- בהתייחס לפוטו וולטאי ולולים הודגש כי קיימת הבנה של החקלאים כי יש לקדם מדיניות לשטחים מומלצים לעומת שטחים בהם יש למנוע פגיעה בנוף
- מקודמת הקמת כביש חלופי ורחב לכביש 35 המחבר בין בית שמש וקריית גת
- יש לרתום בקהילות בעלי עניין כגון הבוקרים, אנשי סביבה, תיירות ועוד
- קיימים ארכיונים בכל קהילה. מבחינת הוותיקים וסיפורי ההקמה יש שונות בין היישובים / קיבוצים
- במידה ותהיינה המלצות לעדכון גבולות המכלולים והשימושים יש לקחת בחשבון את צרכי החקלאים במבנים כגון לולים וכד'

סוכם:

1. נציגי הקהילות ימפו את קבוצות העניין בכל קהילה וייקבע מפגש עם כל קהילה להצגת המיזם – יש לנסות לקדם תוך 10 ימים
2. יש לבוא מאוד ממוקדים במה רוצים להעלות ולהשיג בפגישה על מנת לא להתפזר בשיח וברצונות שונים
3. לאחר המפגשים מוצע לתכנן טיול משולב של הקיבוצים במכלול (יהיה ביקוש גדול) עם פעילות ממוקדת ושאלון בסופו.
4. לפני הטיול יש לקיים טיול הכנה עם נציגי הקהילה
5. את העבודה עם הקהילה מטעם רט"ג יוביל גלעד רונן

רשמה: תמי הולץ

העתק:

משתתפים

מוטי קפלן – מתכנן ראשי

יואב גרינברג – מנהל מרחב שפלה והר, רט"ג

ניב טורס – פקח אזורי

שרון גולן הרשקוביץ – מנהלת אגף חינוך, התנדבות וקהילה, רט"ג

אלון בן יוסף – קהל וקהילה רט"ג

ניר אנגרט – מנהל אגף שטחים פתוחים, רט"ג